Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
L sērija

2024/2146

5.8.2024.

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2024/2146

(2024. gada 2. augusts)

par pagaidu ārkārtas pasākumiem, ar kuriem, lai atrisinātu noteiktas problēmas, ko vīna nozarē un augļu un dārzeņu nozarē izraisījuši nelabvēlīgi meteoroloģiskie notikumi, attiecībā uz 2024. gadu atkāpjas no dažiem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1308/2013 noteikumiem un no Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2017/891

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007 ([1]), un jo īpaši tās 221. panta 1. punktu,

tā kā:

(1) Ilgstošais sausums, kas novērots 2023. gada rudenī, kā arī 2024. gada ziemā un pavasarī, ir turpinājis smagi ietekmēt vīna nozari, īpaši Dienviditālijā un Spānijā. Pārmērīgas lietusgāzes, kas 2024. gada pavasarī ilgstoši tika novērotas citos ražošanas reģionos, it īpaši Ziemeļitālijā un Francijā, liedza vīnkopjiem laikus veikt noteiktas darbības. Tās bija ārkārtējas grūtības, ar kurām saskārās attiecīgo reģionu vīnkopji. Spānija, Itālija un Francija ir informējušas Komisiju par šo situāciju un lūgušas to veikt atbilstošus pasākumus attiecībā uz vīnogulāju stādīšanas atļaujām, kuru termiņš beidzas 2024. gadā. Šie skarbie notikumi līdzīgā veidā ir ietekmējuši arī citas dalībvalstis, un arī tās varētu savus vīna ražošanas reģionus identificēt par visvairāk skartajiem reģioniem.

(2) Konkrētāk, ārkārtīgi sausie laikapstākļi, no vienas puses, un pārmērīgais kumulatīvais nokrišņu daudzums, no otras puses, ir liedzis vīnkopjiem savos vīndārzos veikt darbus, kas parasti notiek rudenī, ziemā un pavasarī, tādus kā augsnes sakopšana un sagatavošana, jaunu vīnkoku izstādīšana vai potēšana. Reģionos, kurus skāris ārkārtējs sausums vai pārmērīgas lietusgāzes, šādas darbības nevar veikt augsnes sausuma un jaunu stādījumu augšanai ārkārtīgi nelabvēlīgo apstākļu dēļ vai arī tāpēc, ka pārmērīgu lietusgāžu gadījumā piekļūt zemesgabaliem un apstrādāt augsni nav iespējams.

(3) Regulas (ES) Nr. 1308/2013 62. panta 3. punkta pirmā daļa noteic, ka vīnogulāju stādīšanas un vēlreizējas apstādīšanas atļaujas ir derīgas trīs gadus no atļaujas piešķiršanas dienas. Minētās regulas 68. panta 2. punkta pirmā daļa noteic, ka atļaujām, kas piešķirtas pēc stādīšanas tiesību pārveidošanas, ir tāds pats derīguma termiņš kā sākotnējām stādīšanas tiesībām. Katras atsevišķas atļaujas derīguma periodā vīnkopji parasti pieņem lēmumus par jaunajos vīndārzos stādāmo vīnkoku šķirnēm un par ražojamo vīnu veidu, rudenī vai ziemā sagatavo augsni un sagādā jaunos vīnkokus, kurus pēc tam pavasarī iestāda, jo stādīšanai vispiemērotākais gadalaiks ir pavasaris.

(4) Nelabvēlīgo meteoroloģisko notikumu dēļ vīnkopji, kas ir tādu stādīšanas atļauju turētāji, kuras jāizmanto sausuma vai pārmērīgu lietusgāžu skartajos reģionos un kuru derīguma termiņš beidzas 2024. gadā, savas atļaujas nav varējuši izmantot derīguma termiņa pēdējā gada pavasarī, kā bija plānots. Tā kā nav iespējams paredzēt, cik ilgi šādi nelabvēlīgi meteoroloģiskie notikumi un to sekas turpināsies, nav skaidrs, vai minētajiem vīnkopjiem būs iespēja savas stādīšanas atļaujas attiecīgajos derīguma termiņos izmantot. Vīnkopjiem varētu nākties vīnkokus stādīt karstajā sezonā – mazāk piemērotā augšanas cikla posmā –, sarežģītos apstākļos un ar papildu izmaksām laikā, kad tirgus apstākļi vīna nozarē jau tāpat ir nelabvēlīgi.

([1]) OV L 347, 20.12.2013., 671. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj.

(5) Tāpēc, lai nepieļautu jaunās stādīšanas atļaujas zaudēšanu vai to apstākļu strauju pasliktināšanos, kādos stādīšanu nāktos veikt reģionos, kuri dalībvalstīm jānosaka par tādiem, ko 2024. gadā skāris sausums vai pārmērīgas lietusgāzes, ir nepieciešams nekavējoties atļaut reģionos, kurus skāris sausums vai pārmērīgas lietusgāzes, par vienu gadu pagarināt to stādīšanas un vēlreizējas apstādīšanas atļauju derīguma periodu, kuru termiņš beidzas 2024. gadā.

(6) Tāpēc, lai attiecīgie vīnkopji vīnogulājus varētu stādīt 2025. gadā, to stādīšanas un vēlreizējas apstādīšanas atļauju derīguma termiņš, kuras izdotas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1308/2013 64. pantu, 66. pantu vai 68. panta 1. punktu, kuru termiņš beidzas 2024. gadā un kuras paredzēts izmantot reģionos, ko dalībvalstis ir noteikušas par reģioniem, kurus 2024. gada pavasarī skāris sausums vai pārmērīgas lietusgāzes, būtu jāpagarina vēl par 12 mēnešiem, skaitot no to pašreizējā termiņa beigu datuma 2024. gadā.

(7) Ņemot vērā minētās grūtības, būtu jāatļauj sausuma vai pārmērīgo lietusgāžu skarto reģionu vīnkopjiem atteikties no stādīšanas vai vēlreizējas apstādīšanas atļaujas, kuras termiņš beidzas 2024. gadā, un gadījumā, ja viņi nevēlas paplašināt savu vīndārzu platību, nebūtu viņiem jāuzliek Regulas (ES) Nr. 1308/2013 62. panta 3. punktā minētais administratīvais sods.

(8) 2024. gada pavasarī vairāku dalībvalstu reģionos bija norisinājušies sevišķi nelabvēlīgi meteoroloģiskie notikumi, kas augļu un dārzeņu produkcijai nodarīja lielu kaitējumu. Austrijā un Čehijā 2024. gada aprīlī piedzīvotais sals un Polijā 2024. gada aprīlī piedzīvotais sals un 2024. gada maijā piedzīvotā krusa bija ārkārtīgi intensīvi un skāra būtisku valsts ražošanas platību un produkcijas daļu. Nelabvēlīgi meteoroloģiskie notikumi 2024. gada pavasarī smagi skāra augļu un dārzeņu produkciju arī citos ražošanas reģionos visā Savienībā.

(9) Lai reaģētu uz 2024. gada aprīļa sala un 2024. gada maija krusas ietekmi, Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2024/2030 ([2]) paredz ārkārtas finansiālo atbalstu ražotājiem augļu un dārzeņu nozarē un vīna nozarē, kuras skāruši nelabvēlīgi klimatiskie notikumi Austrijā, Čehijā un Polijā. Tomēr minētais finansiālais atbalsts ir īpaši paredzēts šo notikumu skartajiem ražotājiem, bet nelabvēlīgie meteoroloģiskie notikumi ir sagādājuši plašākas problēmas arī atzītām augļu un dārzeņu nozares ražotāju organizācijām.

(10) Ņemot vērā minētos skarbos nelabvēlīgos meteoroloģiskos notikumus, daudzas atzītas augļu un dārzeņu nozares ražotāju organizācijas un ražotāju organizāciju apvienības, kuru galvenā darbība notiek skartajos reģionos, saskaras ar savu biedru ražotāju produkcijas vērā ņemamu samazināšanos. Lai reaģētu uz šādas produkcijas samazināšanās sekām un vājinātu to ietekmi uz atzīšanas statusu un patlaban īstenotajām darbības programmām paredzētu maksājumu iespējamu apturēšanu, ražotāju organizācijas, kas atrodas skartajos reģionos, 2024. gadā būtu jāatbrīvo no Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2017/891 ([3]) 11. panta 2. punkta noteikumiem par pienākumu, ka to pārdoto produktu ekonomiskajai vērtībai, kurus saražojuši ražotāji, kas nav ražotāju organizācijas vai ražotāju organizāciju apvienības biedri, jābūt mazākai par ražotāju organizācijas vai ražotāju organizāciju apvienības tirgū laistās produkcijas vērtību.

(11) Iepriekš aprakstītās ļoti nelabvēlīgo meteoroloģisko notikumu sekas vīna nozarē un augļu un dārzeņu nozarē nav uzskatāmas par tirgus traucējumiem Regulas (ES) Nr. 1308/2013 219. panta nozīmē. Minēto meteoroloģisko notikumu tiešā ietekme ir, no vienas puses, neiespējamība turpināt plānotās vīnogulāju stādīšanas darbības un, no otras puses, tās darbības vērtības krasa samazināšanās, ko ražotāju organizācijas veic ar savu biedru ražotāju produkciju. Neviena no šīm abām situācijām nav uzskatāma par tirgus traucējumu. Tāpat to cēlonis nav dzīvnieku vai augu slimības vai patērētāju uzticēšanās krīze, ko aptver minētās regulas 220. pants. Šī regula tiecas reaģēt uz situāciju, kas uzskatāma par īpašu problēmu Regulas (ES) Nr. 1308/2013 221. panta nozīmē un nav viegli

([2]) Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2024/2030 (2024. gada 23. jūlijs), ar ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 paredz ārkārtas finansiālo atbalstu augļu un dārzeņu nozarei un vīna nozarei, kuru skāruši nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi Austrijā, Čehijā un Polijā (OV L, 2024/2030, 24.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2024/2030/oj).

([3]) Komisijas Deleģētā regula (ES) 2017/891 (2017. gada 13. marts), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 papildina attiecībā uz augļu un dārzeņu un pārstrādātu augļu un dārzeņu nozari un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1306/2013 papildina attiecībā uz sodiem, kas piemērojami minētajās nozarēs, un groza Komisijas Īstenošanas regulu (ES) Nr. 543/2011 (OV L 138, 25.5.2017., 4. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2017/891/oj).

atrisināma ar pasākumiem, ko veic saskaņā ar minētās regulas 219. vai 220. pantu.

(12) Ņemot vērā 2024. gada pavasara skarbo nelabvēlīgo meteoroloģisko notikumu apmēru un dažos vīna nozares reģionos dominējošo tirgus nenoteiktību, minētās grūtības ir jāmazina, tikai tiktāl, cik absolūti nepieciešams, un tikai attiecībā uz 2024. gadu atkāpjoties no dažiem Regulas (ES) Nr. 1308/2013 un Deleģētās regulas (ES) 2017/891 noteikumiem, kas vīna nozarē piemērojami jaunu vīnogulāju stādīšanas atļaujām, kuru termiņš beidzas 2024. gadā, un vīnogulāju vēlreizējas apstādīšanas atļaujām, kuras šīs regulas spēkā stāšanās dienā ir derīgas un vēl nav izmantotas, un kas piemērojami atzītām augļu un dārzeņu nozares ražotāju organizācijām skartajos reģionos.

(13) Lai Savienība varētu uzraudzīt ar šo regulu ieviesto pasākumu efektivitāti, dalībvalstīm būtu Komisija jāinformē par šīs regulas īstenošanu.

(14) Ņemot vērā vajadzību rīkoties tūlīt, šai regulai būtu jāstājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

(15) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Lauksaimniecības tirgu kopīgās organizācijas komitejas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Pagaidu atkāpes no Regulas (ES) Nr. 1308/2013, izdarāmas attiecībā uz vīnogulāju stādīšanas atļaujām

1. Dalībvalstis nosaka to teritorijā ietilpstošos vīna ražošanas reģionus, kurus 2024. gada ziemā un pavasarī ilgstošs sausums vai pārmērīgas lietusgāzes skārušas tādā mērā, ka vīnkopjiem minētajos gadalaikos nav bijis iespējams veikt nepieciešamās darbības, kas saistītas ar vīnogulāju stādīšanu.

2. Atkāpjoties no Regulas (ES) Nr. 1308/2013 62. panta 3. punkta pirmās daļas pirmā teikuma un 68. panta 2. punkta, stādīšanas un vēlreizējas apstādīšanas atļaujas, kuras piešķirtas saskaņā ar minētās regulas 64. pantu, 66. pantu vai 68. panta 1. punktu, kuru termiņš beidzas 2024. gadā un kuras jāizmanto šā panta 1. punktā minētajos reģionos, zaudē spēku 12 mēnešus pēc to sākotnējā derīguma termiņa beigām.

3. Atkāpjoties no Regulas (ES) Nr. 1308/2013 62. panta 3. punkta pirmās daļas otrā teikuma, vīnkopjus, kas ir tādu stādīšanas un vēlreizējas apstādīšanas atļauju turētāji, kuru derīguma termiņš beidzas 2024. gadā un kuras jāizmanto šā panta 1. punktā minētajos reģionos, par savu atļauju neizmantošanu administratīvi nesoda ar nosacījumu, ka šie vīnkopji līdz 2024. gada 31. decembrim informē kompetentās iestādes par to, ka neplāno savu atļauju izmantot un nevēlas izmantot arī šā panta 1. vai 2. punktā paredzēto derīguma termiņa pagarinājumu.

2. pants

Pagaidu atkāpe no Deleģētās regulas (ES) 2017/891 11. panta 2. punkta

Atkāpjoties no Deleģētās regulas (ES) 2017/891 11. panta 2. punkta, ierobežojumu, saskaņā ar kuru 2024. gadā ražotāju organizācija tādu ražotāju produkciju, kas nav ražotāju organizācijas vai ražotāju organizāciju apvienības biedri, drīkst pārdot tikai tad, ja minētās darbības ekonomiskā vērtība ir mazāka par tirgū laistās pašas biedru produkcijas vērtību, nepiemēro ražotāju organizācijām, kuras 2024. gada pavasarī skāruši nelabvēlīgie meteoroloģiskie notikumi.

3. pants

Paziņojumi

1. Dalībvalstis līdz 2025. gada 31. martam paziņo Komisijai, vai tās ir vai nav īstenojušas atkāpes, kas 1. pantā paredzētas attiecībā uz vīna nozari, un attiecīgā gadījumā šādu informāciju:

a) reģioni, kuros 1. panta 2. un 3. punktā minētās atkāpes tikušas piemērotas;

b) platība, ko aptver stādīšanas un vēlreizējas apstādīšanas atļaujas, kuru derīguma termiņš 1. panta 2. punkta piemērošanas rezultātā ir pagarināts par 12 mēnešiem;

c) platība, ko aptver stādīšanas un vēlreizējas apstādīšanas atļaujas, kuru derīguma termiņš beidzas 2024. gadā un kuru turētājs vīnkopis 1. panta 3. punkta piemērošanas rezultātā ir atteicies no derīguma termiņa pagarinājuma.

2. Dalībvalstis līdz 2025. gada 31. martam paziņo Komisijai, vai tās ir vai nav īstenojušas atkāpi, kas 2. pantā paredzēta attiecībā uz augļu un dārzeņu nozari, un attiecīgā gadījumā šādu informāciju:

a) reģioni, kuros 2. pantā minētā atkāpe tikusi piemērota;

b) to atzīto ražotāju organizāciju skaits, kuras piemēro 2. pantā minēto atkāpi.

3. Šajā pantā minētos paziņojumus Komisijai sniedz saskaņā ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2017/1183 ([4]).

4. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro līdz 2025. gada 5. augustam.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2024. gada 2. augustā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN

([4]) Komisijas Deleģētā regula (ES) 2017/1183 (2017. gada 20. aprīlis), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1307/2013 un (ES) Nr. 1308/2013 papildina attiecībā uz informācijas un dokumentu paziņošanu Komisijai (OV L 171, 4.7.2017., 100. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2017/1183/oj).